

Italiaans raaigras op Vlaamse veehouderijen meest gebruikt als tussenteelt

Groenbedekkers als verbeteraars van de bodem

Grovere bladstructuur typeert de groenbedekker Italiaans raaigras

Welke groenbemesters kiezen veehouders? De meerwaarde als ruwvoergrondstof brengt het gros van de bedrijven bij Italiaans raaigras als tussenteelt. Een aantal kiest alternatieve soorten groenbedekkers om hun bodemverbeterende eigenschappen.

tekst **Annelies Debergh**

Ze worden gebruikt om voervorraden aan te vullen, maar ook om de bodemgezondheid te bewerkstelligen. Wie kiest voor groenbedekkers of groenbemesters in het teeltplan, doet dat doorgaans bewust en met duidelijke overwegingen.

'Akkerbouwbedrijven in Nederland kiezen vaker voor groenbemesters om het organischestofgehalte te verhogen', stelt Erik Greve van het Productschap Akkerbouw. Gele mosterd en bladrammenas worden veruit het meest gebruikt. 'Na teelten als graszaad, zomergerst of tulpenbollen gaan ze de aaltjesvermeerdering tegen en verbeteren groenbemesters de bodemgezondheid.'

Klaversoorten of Italiaans raaigras zijn in Nederland duidelijk minder populair. Akkerbouwers maken daar niet of nauwelijks gebruik van en als aanvulling van de voorraad passen deze typen groenbedekkers veeleer op veehouderijbedrijven. Erik Greve verklaart: 'Die bedrijven zijn veel minder teeltgericht en hebben ook minder te doen met aaltjesproblemen.'

Groter areaal door premie

In Vlaanderen is de toepassing van groenbedekkers aan een stille opmars begonnen sinds de teelt gesubsidieerd wordt. Zo ontvangen bedrijven voor groenbedekkers een premie van honderd euro per hectare in de verzamelaanvraag. Als na de hoofdteelt een groenbemester wordt ingezaaid, zijn er ook mogelijkheden tot een verhoogde bemestingsnorm van niet 100, maar wel 170 kg stikstof.

Maar er zijn nog andere voordelen verbonden aan het gebruik van een tussenteelt. 'Ik spreek liever van groenbedekkers in plaats van groenbemesters', stelt Walter Vervoort van zaaizaadveredelaar Limagrain. 'Een groenbedekker doet veel meer dan alleen maar extra nutriënten aanbrengen. Ze brengen niet alleen organische stof aan, ze voorkomen de uitspoeling van stikstof in de wintermaanden en bestrijden de aaltjes in de bodem. Maar ook voor erosiegevoelige gronden

en voor ruimere ruwvoervorraden zijn groenbedekkers positief.'

Aan de teelt zijn volgens Vervoort geen nadelen verbonden. De enige moeilijkheid ligt in het op tijd zaaien van de bodembedekkers. 'Zeker in combinatie met mais is het soms moeilijk om een groenbemester op tijd in te zaaien. Het oogsttijdstip van mais ligt doorgaans, en zeker dit jaar, toch een stuk later, waardoor het moeilijk wordt om nog een succesvolle tussenteelt te hebben. Met granen lukt dat beter.'

Afstemmen op de bodem

Het type bodembedekker dat bedrijven in de praktijk kiezen, hangt af van de teeltcombinatie op het bedrijf en van het nagestreefde doel. 'Veehouderijbedrijven kiezen vaker voor groenbedekkers voor ruwvoerwinning', zegt Franky Coopman van het Kenniscentrum Bodem voor de Land- en Tuinbouw bij Inagro. Hij wijst op Italiaans raaigras en snijrogge. 'Maar ook de kostprijs is een overweging. Bij voldoende gras in het teeltplan kiezen veehouders het vaakst voor de goedkopere gele mosterd.'

Behalve de extra ruwvoederwaarde en -opbrengst telt ook het zaaitijdstip. 'Grasachtigen zoals Italiaans raaigras kunnen ook later gezaaid worden.' Vervoort noemt nog een andere soort. 'Japanse haver is de laatste jaren in opmars en kan eveneens later gezaaid worden.'

Voordeel van Italiaans raaigras is de grote ruwvoeropbrengst. Die kan in de praktijk naargelang oogsttijdstip en zaaidichtheid variëren van twee tot vier ton drogestofopbrengst. 'Ook de meerwaarde in de bodem mag niet onderschat worden', stelt Brecht Ruyschaert van zaaizaadveredelaar Philip-Seeds. 'Italiaans raaigras brengt behalve extra voer in de kuil ook een flinke hoeveelheid humus of organische stof in de bodem.'

Vanwege de nevenwerking als bestrijder van aaltjes in de bodem kiezen akkerbouwers gemiddeld vaker dan veehouders voor gele mosterd. 'Bladrammenas, facelia en Japanse haver zijn teelten waarvoor de belangstelling stilaan toe-

neemt', zegt Ruyschaert. Maar veel hangt af van het profiel van de bodem en welke soorten aaltjes in de grond voorkomen. 'Het beste is om de bodembedekker af te stemmen op de soorten aaltjes in de bodem.'

Franky Coopman wijst nog op het belang van de juiste combinatie van teelten. Zo is het bij de keuze raadzaam om rekening te houden met de volgteelt. 'Bepaalde teeltcombinaties zijn af te raden in verband met ziektedruk bij het volgewas. Zo valt gele mosterd niet met koolsoorten te combineren omwille van de plantenziekte knolvoet.'

Recent zijn ook mengsels met bodembedekkers beschikbaar. 'Met een mix combineer je de verschillende eigenschappen van bodembedekkers', legt Coopman uit. Moeilijkheid bij de zaai is de mogelijke ontmenging in de zaaimachine. De mix is niet per definitie duurder. 'Met mengsels wordt het onkruidonderdrukkend vermogen en het bewortelingspatroon van bepaalde groenbedekkers gecombineerd. De zaaizaadveredelaars proberen zo meerwaarde te halen uit combinaties van groenbemesters.'

Tussenteelt goed vernietigen

In rotatie met andere gewassen is het vernietigen van de tussenteelt belangrijk. Wanneer een groenbedekker zomaar wordt ondergeploegd, vormt de massa immers een rotte laag in de bodem. Dat is weer funest voor de volgteelt, geeft Franky Coopman nog aan. 'Het gebeurt uit onwetendheid of om werkgangen te besparen', zegt hij. Raadzaam is om de bedekker eerst chemisch of mechanisch te vernietigen vooraleer deze onder te ploegen. 'Zonder vernietiging ontstaat een storende grondlaag die de wortelontwikkeling van de volgteelt belemmert.'

Franky Coopman adviseert een chemische bestrijding toe te passen. 'Voordeel daarvan is dat de onkruiddruk op het perceel mee wordt aangepakt.' Niettemin is de mechanische bestrijding van groenbedekkers al enorm geëvolueerd. 'Er bestaan aangepaste typen maaiers om bodembedekkers aan te pakken. Het helpt ook om de vorstgevoeligheid van bodembedekkers mee te laten spelen bij de keuze voor een bepaalde teelt.'

Bij Italiaans raaigras is het zaak om vooral tijdig aan de slag te gaan. 'Elke dag later dan 1 mei mis je in principe groeidagen voor mais in volgteelt', aldus Coopman. 'Meeropbrengst in gras door later maaien vertaalt zich zo in minder mais op het perceel.'